

Akty oraz przepisy powołane w stanowisku:

- 1) ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.) — art. 26 ust. 1 pkt 2;
- 2) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 139, poz. 1169 oraz z 2006 r. Nr 124, poz. 863), w skrócie „r.bhp.podz.” — § 7 ust. 1 pkt 3, § 360, § 363.

Zagadnienia kluczowe: materiały niemetalowe, w tym papier i tkaniny, stosowane w podziemnych zakładach górniczych, dobór materiałów i wyrobów stosowanych w podziemnych zakładach górniczych, odpowiedzialność kierownika ruchu zakładu górniczego w zakresie doboru maszyn, materiałów, urządzeń, wyrobów, środków strzałowych oraz sprzętu strzałowego

Treść stanowiska:

1. Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 3 r.bhp.podz., *„za właściwy oraz zgodny z przeznaczeniem dobór maszyn, urządzeń, materiałów, wyrobów z tworzyw sztucznych oraz środków strzałowych i sprzętu strzałowego, tak aby nie stwarzały zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia osób oraz środowiska”*, jest odpowiedzialny kierownik ruchu zakładu górniczego.

Powyższy przepis dotyczy wszystkich materiałów, a więc nie tylko materiałów chemicznych i wyrobów z tworzyw sztucznych. Zarówno więc papier, jak i tkaniny wykonane w całości z włókien naturalnych (np. len, konopie, juta), które nie są materiałami chemicznymi ani wyrobami z tworzyw sztucznych, powinny być dobrane, a także — w miarę potrzeb — stosowane w podziemnym zakładzie górniczym w taki sposób, aby nie stwarzały zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia osób oraz środowiska.

Przepisy r.bhp.podz. nie wprowadzają zasadniczo ograniczeń w zakresie dokonywania właściwego oraz zgodnego z przeznaczeniem doboru materiałów i wyrobów (nieobjętych wymaganiami określonymi w innych aktach normatywnych) używanych w podziemnych wyrobiskach górniczych; w szczególności jest możliwe wymaganie dobrowolnych certyfikatów potwierdzających zgodność wyrobów m.in. z wymaganiami określonymi w § 360 r.bhp.podz. Przepisy r.bhp.podz. nie narzucają bowiem zakresu badawczego związanego z procesem dobrowolnej certyfikacji wyrobów, ani nie określają metodyki (metodyk) badań tego rodzaju wyrobów, które powinny być stosowane przez jednostki certyfikujące.

2. W zakresie różnego sposobu traktowania przez jednostki certyfikujące papieru i innych materiałów niemetalowych przez pryzmat wymogów § 360 r.bhp.podz., należy zwrócić uwagę na jedno z zadań Polskiego Centrum Akredytacji, określone w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.), tj. *„sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami certyfikującymi lub kontrolującymi oraz akredytowanymi laboratoriami lub innymi akredytowanymi podmiotami przeprowadzającymi oceny zgodności lub weryfikacje, w zakresie przestrzegania przez nie warunków akredytacji”*.

3. Wymagania w zakresie trudnopalności, antyelektrostatyczności i nietoksyczności określone w § 360 r.bhp.podz. dotyczą jedynie materiałów chemicznych i wyrobów z tworzyw sztucznych. Używanie w podziemnych wyrobiskach górniczych wyrobów z innych materiałów np. z papieru, czy tkanin wykonanych w całości z włókien naturalnych, również nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia osób oraz środowiska (§ 7 ust. 1 pkt 3 r.bhp.podz.).

Na bezpieczeństwo mają w tym zakresie wpływ nie tylko właściwości wyrobu, w szczególności jego trudnopalność, ale również m.in. sposób jego używania, przechowywania i transportowania. W § 363 r.bhp.podz. wskazano, iż niedopuszczalne jest przechowywanie smarów, olejów i innych materiałów łatwo zapalnych w odległości mniejszej niż 50 m od wlotów wyrobisk wdechowych na powierzchni i w drażonych wyrobiskach korytarzowych przewietrzanych za pomocą lutniociągów; smary, oleje i inne materiały łatwo zapalne transportuje się w wyrobiskach oraz przechowuje w komorach wyłącznie w zamkniętych naczyniach metalowych, a zużyte smary, oleje i inne materiały łatwo zapalne niezwłocznie usuwa się na powierzchnię.

Używanie materiałów łatwo zapalnych w wyrobiskach górniczych jest więc dopuszczalne przy zachowaniu wymagań określonych w obowiązujących przepisach prawa.

Jeśli uznać, iż papier, jak i tkaniny wykonane w całości z włókien naturalnych, są materiałami łatwo zapalnymi, to do ich używania w podziemnych wyrobiskach górniczych, jak również do używania wyrobów wykonanych z tych materiałów, zastosowanie znajdzie m.in. przepis § 363 r.bhp.podz. Papier stanowiący np. opakowanie wyrobu, powinien być niezwłocznie usunięty na powierzchnię.

4. Jeżeli papier lub tkaniny wykonane w całości z tworzyw naturalnych znalazły zastosowanie w wyrobie używanym w podziemnym wyrobisku górniczym, tj. stanowią część składową wyrobu, dla którego — jako całości — wymagania zostały określone w r.bhp.podz., np. w § 360, bądź w odrębnych przepisach, to wymagania te powinny być spełnione zarówno przez wyrób jako całość, jak i przez jego części składowe.

Jeżeli natomiast papier lub tkaniny wykonane w całości z tworzyw naturalnych stanowią materiały (komponenty) służące do wytworzenia (produkcji) wyrobu, a dla wyrobu — jako całości — wymagania zostały określone w r.bhp.podz., np. w § 360, bądź w odrębnych przepisach, to wymagania te powinny być spełnione przez wyrób jako całość. Używany w podziemnym wyrobisku górniczym jest bowiem wówczas finalny wyrób, a nie materiały (komponenty), które posłużyły do jego wytworzenia.

Przedstawione stanowisko nie stanowi wiążącej wykładni przepisów prawa.
W przypadku wykorzystywania przedstawionego stanowiska należy powołać się na źródło.

Za treść stanowiska odpowiada: *Przemysław GRZESIOK — Dyrektor Departamentu Prawnego WUG*

Data wygenerowania stanowiska: 22 czerwca 2010 r.